Kommunedelplan for Kultur

2018-2027

bodø KOMMUNE

FORORD

Kultur handler om mennesker, møter mellom mennesker og om mennesker som vil skape noe. Det handler om engasjement og lidenskap. Dette er avgjørende for kulturens vekst og utvikling.

Bodøkulturen som begrep omhandler hele kulturfeltet. Gode arenaer for unge amatører lokalt bidrar til kulturell profesjonsutvikling. Samarbeid innenfor sjangere og nivå styrker det profesjonelle kulturlivet. Det inspirerer amatørene - de potensielle profesjonelle - til høyere utdanning, og gir en langtidseffekt som innebærer økt bolyst og et inkluderende kulturliv.

Det betyr også at kunst- og kulturtilbudet skal være tilgjengelig i hele kommunen. For barn og unge er møte med kunst og kultur i nærområdet av stor betydning.

Byjubileet i 2016 var en stor milepæl for byen og danner et viktig bakteppe for arbeidet med kommunedelplanen for kultur. 200-årsjubileet stimulerte til mer synlig og større kulturaktivitet, samt økt bevissthet til fremtidens kunst- og kulturpolitikk.

27. september 2017 ble Bodø kåret til Norges kulturkommune 2017-2019.
Juryens begrunnelse for kåringen er:
"Bodø kommune har gjennom lang tid lagt systematisk til rette for kulturaktivitet og kulturopplevelser, med stor innsats på nesten alle aspekter fra barne- og ungdomsarbeid til kunst- og musikkformidling.

Gjennom satsing på kulturlivet har kommunen konsolidert seg som et ledende bysamfunn i sin landsdel, og som en viktig motvekt til den generelle tendensen til fraflytting og folketallsnedgang i landsdelen.

Spesielt har kommunen vært bevisst på å bruke satsing på kultur som førende element i utvikling av lokalsamfunn og bystruktur, noe som blir synliggjort ved utbyggingen av det nye kulturkvartalet som en dominerende del av den sentrale bykjernen.

Kommunen viser også at den har store ambisjoner for kulturarbeid fremover – blant annet med søknad om å bli europeisk kulturhovedstad."

Bodø har som ambisjon å bli Europeisk kulturhovedstad i 2024. Motivasjonen er både i kulturen og i samfunnsutviklingen. Viktig er kulturens voksende rolle i den moderne samfunnsutviklingen, og kulturens betydning for menneskelig identitet og livskvalitet. Erfaring viser at det å bli valgt som Europeisk kulturhovedstad har bidratt til svært verdifulle løft for byene som har hatt denne posisjonen.

I oktober 2017 presenterte Telemarkforskning en beskrivelse av kulturtilbudet og kulturaktiviteten i norske kommuner, regioner og fylker med utgangspunkt i følgende ti kategorier: kunstnere, kulturarbeidere, museum, konserter, kino, bibliotek, scenekunst, kulturskoler og den kulturelle skolesekken, sentrale tildelninger og frivillighet. Bodø er på 36 plass av totalt 428 kommuner. Det er ned med 14 plasser fra 2015 da kommunen var på 22 plass. Bodø skårer jevnt over tilfredsstillende, men har særlig utfordringer på områdene frivillighet, kulturskole og den kulturelle skolesekken.

I arbeidet med utvikling av denne kommunedelplanen har det vært avholdt 4 møter i kommunal arbeidsgruppe og 2 møter i styringsgruppen. Det har vært avholdt 4 åpne dialogmøter i kulturområdene frivillige musikkliv, europeisk kulturhovedstad, kultur for barn og unge, arrangørbyen Bodø, samt et åpent møte som omhandlet kommunedelplanen som helhet. Det har vært avholdt workshop i OK-komiteen.

Planen har vært på åpen høring med høringsfrist 15.01.18, i tråd med bestemmelsene i plan- og bygningsloven, og det har også vært mulig å komme med innspill på kommunens nettside.

I arbeidet er det tatt hensyn til kommunens arbeid med kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 2030, oppvekstplanen, strategisk næringsplan, planarbeid visuell kunst, samt fylkets kulturstrategiplan og relevante nasjonale planer.

Kommunedelplanen legger overordnede føringer for kulturpolitikken de kommende årene. Dette danner grunnlag for utarbeidelse av virksomhetsplaner. Økonomi for strategiske satsinger tildeles i budsjett og økonomiplaner.

Idrett og friluftsliv omhandles ikke i planen. Det vil bli utarbeidet egen plan for idrett og friluftsliv 2019 -2021.

Arbeidet har vært ledet av en styringsgruppe som har bestått av rådmann Rolf Kåre Jensen, kommunaldirektør Arne Øvsthus og kultursjef Arne Vinje. Kulturkontoret har stått for det praktiske arbeidet med ansvar for de ulike strategiske områder. Planen er blitt ledet og koordinert av Anne-Britt Norø.

VISJON - Kulturbyen Bodø

Kommunedelplanen for kultur vil bli forankret i kommuneplanens samfunnsdels visjon - Attraktiv hovedstad i Nord.

Visjonen og de 3 hovedmålene i samfunnsplanen vil stå sentralt i utformingen av Bodøs kulturpolitikk, Bodø – menneske i naturen, Bodø- smart og grønn og Bodø – motor i Nord. Et av Bodøs fortrinn har vært handlekraft, vise vei, vise mot og sette planer ut i livet, også på kulturområdet.

Bodø har et velutviklet kulturliv. Alle kultursatsinger, det aktive kulturarbeid som har blitt gjort i Bodø de senere år, har gitt byen selvtillit og grunnlag til å søke om å få status som Europeisk kulturhovedstad i 2024.

Bodø preges og utvikles i stadig større grad å være et flerkulturelt samfunn. Sammen må alle kulturkrefter dra i samme retning for å bidra til økt vekst i Bodøs kulturliv. Satsing på barn og unge skal være gjennomgående på alle områder.

Vi vil gjennom kommunedelplanen for kultur ha en ambisjon om å bedre rammebetingelsene for profesjonelle kunst – og kulturuttrykk, både for institusjoner, organisasjoner og enkeltkunstnere. Vi vil særskilt løfte frem områder som ikke har stått sentralt i den lokal kulturpolitikken; eksempelvis film, samisk kultur, scenekunst og visuell kunst. Egen handlingsplan for visuell kunst vil bli utarbeidet.

Den fremtidige satsingen skal vise at Bodø er og utvikler seg som en av de mest spennende og nyskapende kulturbyer nasjonalt og internasjonalt. Kulturbyen Bodø samler seg derfor i en felles visjon:

BODØ – EN NYSKAPENDE KULTURBY I EUROPA

Kultur i fremtidens Bodø

Kulturen igangsetter og tilrettelegger for det gode liv på tvers av aldergrupper, befolkningsgrupper, interesse felt, fagområder og sosial bakgrunn. Kulturen skaper grunnlag for sunne samfunn, nye relasjoner og øker individuell trivsel.

Bodø kommune har gjennom lang tid lagt systematisk til rette for kulturaktivitet og kulturopplevelser, med stor innsats på nesten alle aspekter for barne- og ungdomsarbeid til kunst- og musikkformidling. Dette er begrunnelsen for at Bodø ble utnevnt til Norges kulturkommune i 2017.

Utnevnelsen underbygger kulturens betydning i samfunnsutviklingen. Det er en klar erkjennelse at kultur er et viktig og sentralt satsingsfelt for å skape et komplett og konkurransedyktig samfunn. En kultursatsing skal bidra til å øke attraksjonskraften overfor ungdom og unge voksne, og til å rekruttere kritisk kompetanse i næringsliv og samfunn.

En fremtidig kulturutvikling må derfor vektlegges i planleggingen av en ny bydel når arealer frigjøres som følge av Ny By – Ny flyplass. Nøkkelord for byutvikling er dynamikk, synergi og nye samfunn, identitet og midlertidighet. Begrepet midlertidighet vil si å utnytte muligheter og areal som ikke er permanente, men som benyttes i et avgrenset tidsrom. Et eksempel kan være en offentlig bygning eller areal som står ubenyttet, og som kan brukes til kulturelle aktiviteter i en begrenset periode, for så å flytte eller bli lagt ned.

Bodø har kulturambisjoner og skal gjennom arbeidet med å bli Europeisk kulturhovedstad i 2024, fremstå som en mer internasjonal by. Befolkningens internasjonale og kulturelle mangfold skal gjenspeiles i byens kulturliv.

Kommunen vil sikre langtidseffekter i arbeidet med Europeisk kulturhovedstad 2024, herunder kulturell infrastruktur, nye samarbeidsstrukturer, inkludering, økt frivillighet og internasjonalisering.

Målsetting

Bodø – en internasjonal by hvor kulturen skaper fremtiden og er tilgjengelig for alle.

Strategier

- Utvikle nye former for samarbeid og nettverk - på tvers av sektorer og ut over kommunegrensen både nasjonalt og internasjonalt.
- Satse på strategiske partnerskap regionalt, nasjonalt og internasjonalt.
- Skape rom for utviklingen av kulturelle og kreative arenaer.
- Skape nye kulturelle fyrtårn.

EUROPEISK KULTURHOVEDSTAD 2024

Bodø kommune har gjennomført en forstudie som konkluderer med at kommunen har gode forutsetninger for å kunne bli Europeisk kulturhovedstad i 2024.

Bodø kommune har sammen med Nordland fylkeskommune som ambisjon å bli Europeisk kulturhovedstad i 2024. Beslutningen er politisk forankret i enstemmig bystyrevedtak i Bodø kommune og i fylkestinget i Nordland fylkeskommune. Vi er nå i en søkeprosess med søknadslevering 10. oktober 2018.

Formålet med Europeiske kulturhovedsteder er å bevare og fremme rikdom og mangfold i kulturene i Europa. Fremheve deres felles trekk, samt å øke innbyggernes følelse av å tilhøre et felles kulturområde. Hovedstadsåret vil således fremme gjensidig forståelse, tverrkulturell dialog og fremheve felles kulturarv.

Et Europeisk kulturhovedstadsår skal løfte Bodø og Nordland kulturelt, og det skal satses langsiktig.

Motivasjonen for å bli Europeisk kulturhovedstad er både i kulturen og i samfunnsutviklingen. En viktig motivasjon er kulturens voksende rolle i den moderne samfunnsutviklingen, og kulturens betydning for menneskelig identitet og livskvalitet. Erfaring viser at det å bli valgt som Europeisk kulturhovedstad har bidratt til svært verdifulle løft for byene som har hatt denne posisjonen.
Bodø og Nordland trenger vekstimpulser for kulturområdet, samt nye stimuli for å opprettholde en befolkningsvekst på linje med resten av landet. Vi trenger nye ekstraordinære vekstimpulser som kan forsterke den demografiske utviklingen, og som kan skape en sterkere næringsutvikling – spesielt innen kreative næringer.

Målsetting

Gjennom et kulturhovedstadsår vil Bodø bruke kunst og kultur i fremtidige samfunnsmessige oppgaver og utfordringer i et europeisk perspektiv. Det legges til grunn at Bodø skal bli en internasjonal by der kulturen og kreativiteten er sentrale drivkrefter.

Strategier

- Styrke Bodøs identitet og image blant annet gjennom synliggjøring av Bodø og Nordland, samt de mange kulturtilbud som finnes i regionen.
- Satsing på kulturaktiviteter som involverer og er tilgjengelig for alle. Satsningene skal i størst mulig grad gis langsiktive virkninger.
- Styrke båndene til Europa gjennom tettere samarbeid og sette fokus på mangfoldet i europeiske kulturer.
- Søke deltakelse i programmet «Kreative Europa».

En kulturby for barn og unge

Bodø skal bli en by hvor barn og unges muligheter til å forme egen fritid, utvikle og medvirke til positive møteplasser og fritidsaktiviteter, er av stor betydning.

Medvirkning og møteplasser skaper mestrings-opplevelser og trygghet, og i Bodø skal barn og unge kunne delta i kunst, kultur og fritidsaktiviteter, uavhengig av bakgrunn og sosiale forutsetninger. Man skal som ung i Bodø ha muligheter til å oppleve, erfare og utfolde seg både som amatør og profesjonell. Bodø kommune er foregangskommune når det gjelder medvirkningsarbeid med barn og unge i kulturfeltet. Samskapingen skal videreutvikles og implementeres i videre arbeid.

Barn og unge i Bodø skal erfare og oppleve at mulighetenes rom er uendelige. Deltakelse og reelle muligheter for samskaping er viktige for tilhørighet og trivsel i samfunnet. De som vokser opp i kommunen vår er vår fremtid, vår ressurs, dem vi ønsker tilbake, de som vet hva som trengs for å skape den aktiviteten og de mulighetene som gjør oss til den attraktive kulturbyen vi er.

Det finnes allerede mange etablerte kultur- og fritidstilbud for barn og unge i Bodø: Kulturskole, Unge Stormen, Bodø ungdomsråd, flere ulike fritidssentre/kulturhus, ulike private aktører, Den kulturelle skolesekken, Ung Kultur Møtes (UKM), Stormen bibliotek og andre kulturinstitusjoner. Det er viktig at tilbudene hele tiden evalueres, utvikles og programmeres med innhold som barn og unge selv ønsker.

Med målet om å bli Europeisk kulturhovedstad er det selvsagt at også en internasjonalisering av vårt arbeid med barn og unge kommer i fokus. Samskaping, utveksling på tvers av landegrenser har allerede stor betydning i det moderne samfunn, også for barn og unge.

Målsetting

Bodø er en kulturby som tar barn og unges stemme på alvor. Vi skal sikre kulturfaglige og inkluderende møteplasser av god kvalitet der barn og unge bor.

Strategier

- Kulturtilbudene skal utvikles i tråd med barn og unges ønsker og behov gjennom befestning av medvirkning og samskaping som metode.
- Tilby åpne og inkluderende møteplasser i nærmiljøene.
- Planmessig arbeid for samarbeid og nettverksbygging mellom de ulike aktørene i kulturfeltet.
- Skape kulturtilbud som for brukergruppen er uavhengig av geografi, økonomi, religion, sosial eller kulturell status.
- Legge til rette for at barn og unge har tilgang til profesjonelle arenaer for produksjon av kunst og kultur, både som utøvere, arrangører og publikum.
- Sikre gode og egnede fasiliteter med hensiktsmessig teknologi og utstyr for et mangfoldig kulturtilbud.
- Sørge for bredde i kulturfaglig kompetanse hos ansatte, og legge til rette for utvikling av denne.
- Stimulere til økt bruk av kulturtilbudene.
- Gjennomføre internasjonalt samarbeid og utveksling med barn og unge i forbindelse med arbeidet «Europeisk kulturhovedstad 2024».

Foto: Terje Rakke - nordnorge.com

Arena og møteplasser

Bodøs høye kulturelle ambisjoner omhandler ikke bare den smale kultursektoren, men avspeiler kulturens voksende rolle i moderne samfunnsutvikling og dens betydning for menneskelig identitet og livskvalitet.

En fremtidig kulturpolitikk i Bodø vil dreie seg om hvordan kommunen kan gi best mulig rammebetingelser gjennom å integrere kultur som en del av byutviklingen, gjennom bygging av infrastruktur og utvikling av byidentitet.

Bodø kommune skal derfor stimulere til aktivitet og mangfold i kulturlivet, og jobbe for å tilby egnede arenaer og infrastruktur som bidrar både til å inspirere og øke kvaliteten på tilbudene. Bodø kommune skal fremme kulturell og kunstnerisk fornyelse. Bodø kommune skal også ta hensyn til fremvekst av nye fremføringsarenaer som skaper nye miljøer og nye møteplasser.

Bodø trenger flere møteplasser, scener og arenaer som er tilpasset nåtidens og fremtidas uttrykksformer. Det er derfor viktig at det finnes funksjonelle lokaler og møteplasser som gjør det mulig for innbyggerne å få tilgang til kultur på ulike områder.

Stormen bibliotek skal utvikles i takt med samfunnsutviklingen, hvor engasjerte innbyggere får en møteplass og en arena for debatt, ytring og samfunnsdeltakelse.

MÅLSETTING

Bodøs kulturliv skal ha møteplasser som bidrar til samspill og kreativitet. Kulturfeltet skal sikre tilgang til nødvendige tjenester og kompetanse. Flerkulturelt samarbeid skal styrkes og skal være en synlig del av byens kulturaktiviteter.

STRATEGI

- Bodø kommune skal tilrettelegge og være åpen for å stimulere til nye produksjonsarenaer som gir byen økt og mer variert kulturell virksomhet. Dette bør være åpne aktiviteter der kulturene møtes for å brytes og berike hverandre.
- Etablere forståelse for at kommunens bygg, eksempelvis skoler og sykehjem, også er lokale kulturbygg som må planlegges ut fra disse kriteriene.
- Stormen konserthus skal være et ledende kulturhus for kulturformidling og opplevelser.
- Legge til rette for og styrke forholdene for produksjon, utøving og formidling av kunst og kultur gjennom god tilrettelegging av lokaliteter og arenaer.
- Videreutvikle Stormen bibliotek som møteplass og litterær arena.

Arrangørbyen Bodø

Bodø har, som eneste by i Norge, flystripa 800 meter fra gågata. Her spaserer du fra fly, tog, båt og buss rett på konsert eller forestilling med din favoritt.

I Bodø viser Parkenfestivalen, Nordland Musikkfestuke, Bodø Jazz Open, Stormen bibliotek og Stormen konserthus med flere, ukentlig at byen har kapasitet til å huse høykvalitetsarrangementer, både på det frivillige og i det profesjonelle feltet. Bodø har kapasitet til å være vertskap for både de helt store og de helt små opplevelsene. I Bodø skal det være lett, trygt og smart å arrangere.

Bodø er en nyskapende kulturkommune. En liten stor kommune som utvikler og etablerer festivaler, store produksjoner og arrangementer som sentrale faktorer for menneskene som bor her, og for de tilreisende.

Store og små arrangementer i form av festivaler og konferanser gir noe tilbake til både befolkning og tilreisende. Kulturarrangementer skaper trivsel, bygger møteplasser og binder folk sammen på tvers av alle lag og foreninger i kommunen.

I Bodø har antallet store arrangementer og festivaler økt betydelig de siste årene. I årene som kommer er det viktig å bidra til at det utvikles et større mangfold i det som arrangeres, både de ørsmå lokale, og de store nasjonale møteplassene.

Bodø skal gjennom arbeidet med å bli Europeisk kulturhovedstad i 2024, fremstå som en mer internasjonal by. Befolkningens internasjonale og kulturelle mangfold skal gjenspeiles i byens kulturliv.

Målsetting

Bodø kommune skal være en inspirerende og kompetent tilrettelegger og arrangør som bruker erfaringene i utvikling av kommunens lokalsamfunn. Arrangørkommunen Bodø tar plass i det kulturelle landskapet og inspirerer til bolyst og livsglede.

Strategier

- Bodø kommune skal forsterke sitt samarbeid med fylkets og regionens kulturinstitusjoner innen film, musikk, litteratur, scenekunst og visuell kunst.
- I Bodø kommune skal arrangørene stimuleres til å skape programaktiviteter som setter hele kommunen på kartet.
- Sikre erfaringsoverføringer fra arrangør til arrangør.
- Videreutvikle festivalene og kulturinstitusjonene som bidragsytere til internasjonalisering av kulturlivet.
- Utvikle infrastruktur og initiere nye areal til å ta arrangement med 20 000 – 30 000 publikummere.

Kulturelle og kreative næringer

De kulturelle og kreative næringene får nasjonalt og internasjonalt stadig større betydning for økonomisk vekst, foretakenes innovasjonsevne og samfunnets utvikling.

Flere unge mennesker søker seg til ulike kulturelle og kreative næringer for å utnytte sin egen kreativitet og identitet. Det gjelder musikk, scenekunst, kunst, film, design, mote, arkitektur, litteratur, koding, arrangørnæringen og ulike digitale medier. Bodø har den senere tid løftet frem urban kreativitet, som for eksempel kunst i offentlige rom.

Arbeidet med dette temaet må ta sikte på å utvikle tiltak som både omfatter de innholdsmessige og kulturelle aspektene av området, så vel som mer næringsrettede tiltak.

De kreative baserte næringene har mye til felles med gründerbedrifter i andre næringer, der kraften er i evnen til produktutvikling, innovasjon og markedsføring. For å lykkes må hele verdikjeden innen det spesifikke feltet finnes i regionen, og det må være tilgang til nye talenter. Regionens bedrifter på kulturnæringsfeltet er små og har få ansatte. Det er en målsetting å styrke bransjen gjennom å legge til rette for at selskapene i større grad blir lønnsomme og kan øke produksjonen. Kulturnæringen er ett av satsingsområdene i gjeldene statsbudsjett for kultur.

Målsetting

Bodø skal bli en kommune som tiltrekker seg kulturelle og kreative næringer.

Strategier

- Bodø kommune skal arbeide for at deler av kreative næringer profileres og forsterkes gjennom å identifisere, oppmuntre og utvikle nye bransjer i kultur- og opplevelsesindustrien.
- Bodø kommune skal medvirke til samarbeid mellom næringsliv, kulturaktører, utdanningsinstitusjoner for å skape bedre forutsetninger for allerede eksisterende og nye entreprenører innen kreative næringer. Det kan skje gjennom å forsterke og utvikle ulike utdannings- og inkubatorsystem.
- Tilrettelegge for at flere kunstnere og kulturnæringer søker nasjonale og internasjonale partnere og finansiering.
- Tilrettelegge for kulturell infrastruktur, herunder samlokalisering.

Kulturarv Bodø

Bodøs kulturarv er mangesidig, har stor tidsdybde og forteller om møte mellom kulturer. Vårt mangfold av kulturminner har stor betydning for både innbyggere og besøkende, og det finnes i dag ingen samlet oversikt over kulturminnene.

Innenfor kommunegrensen er det et rikt mangfold av kulturminner. Det er nærliggende å tenke på fysiske spor etter forfedrene. Men vi har også fokus på ulike tradisjoner som kan spores langt tilbake i tid. Gårds- og slektshistorien og Bodøs historie er viktige kilder.

Det finnes mange spennende kulturminner i kommunen. Spennet fra de første sporene av mennesker til vår tids minner er stort. På Tuv ved Saltstraumen er det registrert spor som er nærmere 11 000 – 12 000 år gamle. Vi har møtet mellom samisk og norsk kultur og bygninger fra middelalderen i Skjærstad og Misvær. Fra vår tid har vi Bodø Domkirke fra 1956. Den er fredet og regnes for et nasjonalt kulturminne.

Museene i Bodø er viktige og bidrar på en god måte til å gi folk innblikk i historien. Vi har både profesjonelle miljøer og museer, samt museumsmiljøer utgått fra frivillighet. Alle bidrar på sin måte, og kommunen er en samarbeidspart for alle.

Det er en utfordring å forvalte kulturminnene med respekt og omtanke for dem som kommer etter oss. I Bodø er det mange bygninger av stor historisk verdi som er fredet, regulert til bevaring, eller verneverdige uten formelt vern. Dette gir utfordringer med hensyn til kompetanseutvikling og forvaltning.

Kommunen har et stort ansvar for å påse at våre etterkommere kan få en opplevelse av en forgangen/historisk tid. Noen kulturminner blir bevart gjennom plan- og bygningsloven; i byggesaker og gjennom nye reguleringsplaner.

Kommunen har behov for en overordnet plan for kulturminner som vil gi god informasjon og kunnskap om den for mange ukjente rikdommen vi har rundt oss. Den vil også bli et godt redskap for politikere, kommunale saksbehandlere og private aktører.

Det er viktig å ivareta den immaterielle kulturarven vår. Her har Bodø unike forutsetninger for å bli en nasjonal drivkraft for å ta vare på nasjonale, regionale og lokale folkekulturtradisjoner som folkemusikk og folkedans.

Hovedmål

Bodø kommune skal være en aktiv og levende formidler av byens kulturarv.

Strategier

- Utarbeide kulturminneplan for Bodø kommune.
- Utvikle et formidlingsopplegg av Bodø bys historie til barn og unge.
- Utvikle regionalt kunnskapssenter for bygningsvern, herunder samisk bygningsvern.
- Utvikle museumene i regionen til å bli landsledende på formidling av kulturarv.

Mangfoldig og inkluderende by

Bodø kommune bidrar vesentlig til det kulturlivet byen har, for eksempel ved å være arrangør, samarbeidspartner, tilrettelegger av arenaer og møteplasser, eller med økonomisk tilskudd til andre aktører for å skape en attraktiv og livskraftig by for hele befolkningen.

I Bodø er det et mangfoldig og inkluderende kulturliv. Mangfoldet er en ressurs for byens utvikling. Et mangfoldig kulturliv gir inspirasjon og tilhørighet hvor målet er at den enkelte innbygger opplever seg inkludert.

Kultur er et sentralt virkemiddel for å forhindre utenforskap. Målrettet innsats med tidlig inkludering av utsatte grupper og de som kommer ny til byen er en forutsetning for å oppnå dette.

Det arbeides systematisk og framoverlent for at kultur skal bidra til opplevelser, mestring og deltagelse. Kulturlivet skal være bredt, variert og ha lav terskel for å nå alle målgruppene.

Møteplasser skal være lett tilgjengelig for å kunne delta og utøve kultur. Plassene skal være universelt utformet og være tilgjengelig i ulike nærmiljøer. Informasjon om ulike muligheter og tilbud må nå ut til alle. Det er viktig at det arrangeres kulturelle tilbud som er gratis, for å fremme deltagelse.

Frivillige organisasjoner er grunnmuren for det rike kulturlivet i Bodø. Det er mye hardt arbeid som ligger i bunnen av et yrende og aktivt kulturliv. De viktigste bidragsyterne til dette er alle som jobber for at andre skal få holde på med det de synes er viktig, morsomt og meningsfylt.

Samskaping er å bringe viten, ressurser og kompetanse fra innbyggerne, sosiale entreprenører, foreninger og bedrifter sammen og utvikle felles løsninger med alle involverte. Det handler om at den enkelte innbygger får være med i hele prosessen.

Målsetting

Bodø er en åpen, attraktiv, inkluderende og mangfoldig by, der alle innbyggerne har mulighet for å delta i kulturlivet.

Strategier

- Stimulere til kulturelt mangfold.
- Gjøre opplevelse og deltagelse i kulturlivet tilgjengelig for alle.
- Skape gode møteplasser for ulike kulturuttrykk.
- Bidra til frivillighet og samskaping.
- Sikre gode tilskuddsordninger for mangfold og inkludering.
- Stimulere produksjonsmiljøer, kulturinstitusjoner og kunstnere i Bodø til å utvikle tilbud for målgrupper med spesielle behov for tilrettelegging.

Frivillighet

Frivilligheten skaper rausere mennesker og skaper møter mellom mennesker. Den gir sosialt samhold, møteplasser på tvers av kulturer og gir merverdi for den frivillige. Frivillighet skal også være en bærebjelke og katalysator for det profesjonelle kulturlivet.

Bodø har hundrevis av frivillige organisasjoner og miljøer. Noen av disse er en del av amatørkulturlivet, hvor en betydelig del av befolkningen deltar i egen kunstnerisk virksomhet og gjennom kor, korps, billedkunst, dans, revy etc. Andre deltar gjennom historielag, kulturvern, film/video, håndverk, håndarbeid og organiserte nærmiljøaktiviteter i bydelene. Amatørkulturlivet er et viktig fundament og «drivhus» for rekruttering av fremtidige kunstnere, kulturaktører og brukere.

Frivillige er i dag en sentral drivkraft i byens kulturliv gjennom dugnadsinnsats på festivaler, venneforeninger for kunstinstitusjoner og museer etc.

Frivillig innsats utgjør et viktig element i det norske samfunnet. Frivillighet er ofte ryggraden i et kommunalt kulturtilbud og en likeverdig og viktig partner for Bodø kommune. Frivillighet styrker mangfolds- og inkluderingsarbeidet, bringer folk sammen i dugnadsinnsats, gir kompetanse, skaper nettverk og styrker folkehelsen. Bodø kommune har en mangfoldig frivillig sektor, og skal legge til rette for at dette arbeidet preges av inkludering, åpenhet og forutsigbarhet.

Målsetting

Bodø kommune skal legge til rette for mer kontakt mellom de ulike frivillige organisasjonene, samt skape økt samhold og bidra til utvikling.

Bodø kommune skal også legge til rette for at det kan arrangeres et bredt spekter av store arrangementer i Bodø og Salten, til styrke for vekst og utvikling i frivillig sektor.

Strategier

- Etablering av en digital møteplass mellom frivillig sektor og kommunen, samt organisasjonene i mellom.
- Bidra med hjelp og støtte til organisasjoner som søker tilskudd internt og eksternt.
- Jobbe for å etablere nye fysiske møteplasser.
- Bodø kommune skal legge til rette for å rekruttere mennesker fra andre kulturer i alle ledd av frivillighetsarbeidet.
- Utvikling og nytenking i de frivillige organisasjonene.

Økt profesjonalisering av Bodøs kulturliv

Bodø er en by med tett samhandling mellom byens kulturinstitusjoner og dens utøvere, der en aktivt bidrar til utvikling både overfor de etablerte og de nye unge talentene.

Bodø kommune bidrar vesentlig til det mangfoldige kulturlivet byen har. Enten direkte ved å være arrangør, samarbeidspartner, tilrettelegger av arenaer og møteplasser, eller som bidragsyter med økonomisk tilskudd til andre aktører for å skape en attraktiv og aktiv by for hele befolkningen.

Kulturutviklingen i Bodø skjer i takt med den generelle samfunnsutviklingen. Realiseringen av kulturkvartalet Stormen bibliotek og Stormen konserthus, har bidratt til å endre sentrums rolle. Stormen har gjort byens kjerne mer interessant og dynamisk, og har hatt positive utslag på besøk, kulturliv og kulturbruk.

Amatørene har en svært viktig rolle i Bodøs kulturliv. Det er dagens ungdom som skal drive frem kulturen de kommende årene. Det skal tilrettelegges slik at de har møtesteder og arenaer til å utøve sin virksomhet. Øvrige rammebetingelser; herunder økonomisk tilskudd er også viktig for at amatørene kan utøve sin fremtidsrettede aktivitet.

Det profesjonelle kunst- og kulturlivet skal kjenne at Bodø er attraktiv og åpen for besøkende og lokale kunstnere og kulturutøvere.

I skolen går morgendagens kunstnere og morgendagens publikummere. Det er derfor viktig at det legges til rette for at interessen for kultur kan starte tidligst mulig. Kulturskolens arbeid er viktig for denne målgruppen.

Målgruppen for satsingen på kulturell og kreativ næring er kunstnere og mindre virksomheter som jobber med formidling av kulturelle uttrykk, samt kompetansemiljøer som støtter opp om disse.

Profesjonaliseringen av kunstområdet, film og samisk kultur vil stå sentralt i Bodøs kultursatsing.

Målsetting

Bodø kommune skal bidra til økt profesjonalisering av feltet ved å skape gode forutsetninger for vekst og samarbeid mellom de profesjonelle kulturutøverne og det ideelle kulturlivet.

Strategier

- Skape bedre forutsetninger for at kulturinstitusjonene kan bidra i et kompetanseløft mellom amatørkulturlivet og det profesjonelle.
- Bidra til forutsigbarhet rundt faste avtaler og samarbeidsavtaler, slik at det langsiktige kulturarbeidet ikke svekkes.
- Særskilt løfte frem kunstområdene film, samisk kultur, scenekunst og visuell kunst.
- Videreutvikle kulturskolen og den kulturelle skolesekken.
- Styrke byens kultur- og kunstproduksjonsmiljø og fremme kunstnerisk kvalitet, talentutvikling og kulturelt mangfold.

Foto: Ernst Furuhatt - nordnorge.com

2B

bodø
KOMMUNE

Rev. 15.02.2017